

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya

maharṣi vēdavyāsapraṇītaṃ śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē ēkādaśō'dhyāyaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
ōṃ namō bhagavatē vāsudēvāya
śrīmadbhāgavatamahāpurāṇam
॥ pañcamaskandhē ēkādaśō'dhyāyaḥ ॥

brāhmaṇa uvāca
akōvidaḥ kōvidavādavādān
vadasyathō nātividāṃ variṣṭhaḥ ।
na sūrayō hi vyavahāramēnaṃ
tattvāvamarsēna sahāmananti ॥ 1 ॥

tathaiva rājannurugārhamēdha -
vitānavidyōruvijṛmbhitēṣu ।
na vēdavādēṣu hi tattvavādaḥ
prāyēṇa śuddhō nu cakāsti sādhuḥ ॥ 2 ॥

na tasya tattvagrahaṇāya sākṣād
varīyasīrapi vācaḥ samāsan ।
svapnē niruktyā gṛhamēdhisaukhyam
na yasya hēyānumitaṃ svayaṃ syāt ॥ 3 ॥

yāvanmanō rajasā pūruṣasya
sattvēna vā tamasā vānuruddham ।
cētōbhirākūtibhirātanōti
niraṅkuśaṃ kuśalaṃ cētaraṃ vā ॥ 4 ॥

sa vāsanātmā viṣayōparaktō
 guṇappravāhō vikṛtaḥ ṣōḍaśātmā |
 bibhratprṛthannāmabhirūpabhēda -
 mantarbahiṣṭvaṃ ca puraistanōti || 5 ||

duḥkhaṃ sukhaṃ vyatiriktaṃ ca tīvraṃ
 kālōpapannaṃ phalamāvyanakti |
 āliṅgya māyāracitāntarātmā
 svadēhinaṃ saṃsṛticakrakūṭaḥ || 6 ||

tāvānayaṃ vyavahāraḥ sadāviḥ
 kṣētrajñasākṣyō bhavati sthūlasūkṣmaḥ |
 tasmānmanō liṅgamadō vadanti
 guṇāguṇatvasya parāvarasya || 7 ||

guṇānuraktaṃ vyasanāya jantōḥ
 kṣēmāya nairguṇyamathō manaḥ syāt |
 yathā pradīpō ghr̥tavartimaśnan
 śikhāḥ sadhūmā bhajati hyanyadā svam |
 padaṃ tathā guṇakarmānubaddhaṃ
 vṛttīrmanaḥ śrayatē'nyatra tattvam || 8 ||

ēkādaśāsanmanasō hi vṛttaya
 ākūtayaḥ pañca dhiyō'bhimānaḥ |
 mātrāṇi karmāṇi puraṃ ca tāsāṃ
 vadanti haikādaśa vīra bhūmīḥ || 9 ||

gandhākṛtisparśarasaśravāṃsi
 visargaratyartyabhijalpaśilpāḥ |

ēkādaśaṃ svīkaraṇaṃ mamēti

śayyāmahaṃ dvādaśamēka āhuḥ || 10 ||

dravyasvabhāvāśayakarmakālai -

rēkādaśāmī manasō vikārāḥ |

sahasraśaḥ śataśaḥ kōṭīśaśca

kṣētrajñatō na mithō na svataḥ syuḥ || 11 ||

kṣētrajña ētā manasō vibhūtī -

rjīvasya māyāracitasya nityāḥ |

āvīrhitāḥ kvāpi tirōhitāśca

śuddhō vicaṣṭē hyaviśuddhakartuḥ || 12 ||

kṣētrajña ātmā puruṣaḥ purāṇaḥ

sākṣātsvayañjyōtirajaḥ parēśaḥ |

nārāyaṇō bhagavān vāsudēvaḥ

svamāyayā'tmanyavadhīyamānaḥ || 13 ||

yathānilaḥ sthāvarajaṅgamānā -

mātmasvarūpēṇa nivīṣṭa īśēt |

ēvaṃ parō bhagavān vāsudēvaḥ

kṣētrajña ātmēdamanupraviṣṭaḥ || 14 ||

na yāvadētāṃ tanubhṛnnarēndra

vidhūya māyāṃ vayunōdayēna |

vimuktasaṅgō jītaṣaṭsapatnō

vēdātmatattvaṃ bhramatīha tāvat || 15 ||

na yāvadētanmana ātmaliṅgaṃ

saṃsāratāpāvapanaṃ janasya |

yacchōkamōhāmāyārāgalōbha -

vairānubandhaṃ mamatāṃ vidhattē || 16 ||

bhrātrvyamēnaṃ tadadabhravīrya -

mupēkṣayādhyēdhitamapramattaḥ |

gurōrharēścaraṇōpāsanāstrō

jahi vyalīkaṃ svayamātmamōṣam || 17 ||

|| iti śrīmadbhāgavatē mahāpurāṇē pāramahaṃsyāṃ saṃhitāyāṃ

pañcamaskandhē brāhmaṇarahūgaṇasaṃvādē ēkādaśō'dhyāyaḥ ||